

TOTALURILE ACTIVITĂȚII DE STUDII ÎN A.U. 2010/2011 ȘI SARCINILE PENTRU ANUL UNIVERSITAR CURENT

P. Todos – prim-prorector UTM
25 octombrie 2011

Activității de studii în a.u. 2010/2011 administrația universitară, decanii facultăților și șefii de catedră i-au acordat atenția respectivă.

În contextul prevederilor ordinului rectorului „Cu privire la pregătirea pentru activitatea didactică în a.u. 2010/2011” s-au trasat măsurile respective în domeniul organizării și desfășurării studiilor. Pe parcursul anului acestea au fost concretizate în Hotărârea Senatului din 26 octombrie 2010 „Totalurile activității de studii în a.u. 2009/2010 și sarcinile pentru anul universitar curent”, alte ședințe ale senatului și Consiliului de administrație.

În materialul informativ, distribuit membrilor senatului, este incusă lista integrală a întrebărilor examinate la ședințele Senatului și ale Consiliului de administrație pe parcursul anului universitar 2010/11. Examinarea problemelor nominalizate și adoptarea hotărârilor pe marginea lor, a contribuit la mobilizarea cadrele didactice la o activitate didactică ordonată și mai eficientă.

Au fost elaborate și aprobate regulamentar planurile de învățământ noi pentru Programele de studii, ciclul I, pentru care universitatea este acreditată. Planurile au fost perfectate concomitent pentru învățământul de zi și frecvență redusă. În acest scop, pe parcursul anului, au fost organizate seminare metodice cu decanii și șefii de catedre la nivel de universitate și pe facultăți: referitor la predarea disciplinelor generale, organizarea stagiilor de practică. O atenție deosebită s-a acordat modulelor fizico-matematic și pregătire economico-managerială. Sperăm că catedrele respective vor schimba adecvat conținutul și modul de predare a disciplinelor pentru a atinge scopul final – îmbunătățirea pregătirii fundamentale și economice a absolvenților universității noastre. Voi menționa că facultățile, cât se poate de respectabil, s-au atârnat față de restructurarea curriculei Programelor de studii, poate cu excepția Facultății de Urbanism.

Urmează ca Departamentul de Management al Calității, împreună cu Centrul Informațional, să realizeze partea tehnică a procesului de plasare pe site-ul universității a planurilor de studii, ceea ce fac și alte universități serioase din lume. De asemenea, va fi elaborată, în scurt timp, o broșură care va conține aceste planuri.

Una din căile de dezvoltare a învățământului superior astăzi se consideră informatizarea acestuia, inclusiv utilizarea multilaterală a mijloacelor electronice de învățare. În acest context, pe parcursul anului universitar a fost organizat un seminar metodic la nivel de universitate, mai multe seminare la catedre, a fost elaborat, depus

și câștigat un proiect TEMPUS, care are ca temă generală implementarea sistemului de învățare on-line = utilizarea mijloacelor TIC în ajutorul studenților de la secția zi, cât și a celor de la frecvență redusă.

Proiectul ne va permite să creăm un suport tehnic adecvat acestui sistem – cu toată infrastructura hard și soft, să asigurăm pregătirea unui număr (limitat) de viitori formatori în domeniu (în echipa de la UTM sunt incluse 17 persoane, majoritatea șefi de catedră).

Este planificat ca pe parcursul acestui an să fie elaborat un set de cursuri pilot cu amplasarea acestora pe platforma Moodle. Vor fi „formate” echipele de suport, vor fi instruiți studenți – viitorii utilizatori ai acestor cursuri. Implementarea propriu-zisă va începe cu semestrul de toamnă a anului universitar 2012/2013. În paralel, în măsura avansării cu grupul pilot, se va lucra pentru difuzarea rezultatelor în colectivele catedrelor și facultăților. Grupul de lucru include reprezentanți de la facultăți (FCIM, FRT, FEn, FIMM, FIU, FTMIA, FIEB). Nu sunt incluse în grupul de lucru FUA și FIMCM.

Au fost selectate cursuri care sunt comune pentru un grup cât mai larg de studenți – matematica aplicată, electrotehnica, microbiologia, antreprenariat, management. Sper că pe parcursul a 3 ani – durata proiectului TEMPUS – vom reuși să implementăm sistemul on-line la majoritatea catedrelor și programelor de studii.

Se vor cere eforturi considerabile, mijloace tehnice, dar și măsuri organizatorice. Miza trebuie să o punem pe cei tineri. În acest context, vor fi utilizate cursurile de psiho-pedagogie care demarează începând cu semestrul curent. Consider de asemenea util ca o condiție obligatorie la promovarea prin concurs a șefilor de catedră, cât și la conferirea titlurilor de conferențiar și profesor – prezentarea cursurilor predate pe platforma Moodle a universității. Această condiție să fie introdusă începând cu anul universitar 2012/2013. sper că această cerință nu va trezi nedumeriri, va fi primită cu înțelegere de către candidați. Se vor rezolva de la sine și alte probleme – elaborarea cursurilor electronice, asigurarea didactico-metodică, predarea cursurilor cu ajutorul mijloacelor tehnice contemporane, consultarea studenților etc.

Departamentul de Management al Calității urmează să elaboreze o metodologie de apreciere a eforturilor suplimentare din partea cadrelor didactice care implementează acest sistem și măsurile de susținere a acestora.

În vederea asigurării calității procesului de studii, pe parcursul anului universitar 2010/2011 au fost supuse evaluării interene 7 Programe de studii/specialități la ciclul licență (Calculatoare, Design Interior, Electromecanică; Inginerie și Managementul Calității; Inginerie și Management în Energetică și Termoenergetică), a demarat același proces și pentru Programele de masterat. Rapoartele de autoevaluare cât și rapoartele auditorilor au fost întocmite în conformitate cu prevederile Ghidului „Criterii, Indicatori și Proceduri de Evaluare a

programelor de studii în învățământul superior” (elaborat și aprobat în a.2009). fiind discutate și aprobate ulterior la Senat.

În anul curent, o sarcină importantă pentru DMC și DMM ar fi ca împreună cu catedrele de profil, să pregătească în format electronic programele analitice integrale pentru programele de studii acreditate – pentru a nu le inventa când absolvenții se adresează cu rugămintea de a le elibera aceste programe. Sunt utile și pentru studenții care se interesează – ce vor studia în cei 4 ani. Toate cheltuielile se vor acoperi din taxa care se percepe pentru aceste programe. Este o activitate puțin ușoară, dar strict necesară.

O activitate importantă a DMC a constat în efectuarea sondajelor de opinie, printre care „Evaluarea Disciplinei” (peste 5000 de respondenți), „Evaluarea studiilor de Masterat” (289 de participanți), “Opinii ale absolvenților UTM – 2010” (3135 de participanți), „Absolventul instituției de învățământ superior în viziunea Angajatorului” (145 participanți) și „Instituția de învățământ superior în viziunea absolventului” (356). Toate sondajele de opinii efectuate în anul precedent vor continua și în a.u. 2011/2012, completându-se după necesitate cu altele noi

În vederea îmbunătățirii calității stagiilor de practică, cu suportul echipei Proiectului Tempus „Dezvoltarea de parteneriate cu întreprinderile în Republica Moldova”, au fost elaborate și implementate:

- Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică a studenților la Universitatea Tehnică a Moldovei
- Ghid de Practică. Îndrumări metodice privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică la UTM.
- Caietul stagiului de practică.
- Convenție-cadru de parteneriat dintre UTM și Întreprindere (organizația de desfășurare a stagiilor practice).

Documentele elaborate au fost preluate de alte universități (USM, UASM, UCCM, USComrat, ASEM), au servit ca bază la elaborarea Regulament-cadru privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică, propus pentru întreg sistemul de învățământ superior din RM.

O reușită în activitatea Departamentului de Management al Calității, precum și a întregului colectiv al UTM este certificarea sistemului de management, implementat conform standardului ISO-9001:2008. Certificatul de conformitate a fost eliberat de către Organismul de Certificare SIMTEX (România), Organismul precum și certificatul sunt recunoscute la nivel European.

În vederea certificării SMC au fost desfășurate următoarele activități:

1. Elaborarea și revizuirea procedurilor de sistem (Controlul documentelor, Controlul înregistrărilor, Responsabilitatea conducerii, Resurse umane, Planificarea realizării produsului, Procese legate de client, Aprovizionare, Audit intern,

Controlul produsului, Control neconformitati, Control reclamatii, Actiuni corective preventive);

2. Cu suportul Centrului Universitar de Formare Continuă pentru președinții Comisiilor de Management al Calității de la facultăți a fost organizat și desfășurat cursul „Auditul și certificarea Sistemului de Management al Calității”.

3. Pe parcursul anului universitar au fost efectuate două audituri interne în scopul instruirii și mobilizarea cadrelor didactice și a responsabililor de la UTM pentru auditul extern – auditul de certificare a SMC.

Pe 28 aprilie 2011, în urma auditului efectuat, Universitatea Tehnică a Moldovei a primit certificatul de conformitate la domeniile: Învățământ superior universitar; Doctorat în inginerie și științe economice; Formarea continuă postuniversitară; Activități de formare inițială și continuă psihopedagogică; Activități de perfecționare în specialitate; Cercetare-dezvoltare în inginerie; Cercetare-dezvoltare în științe economice.

Angajații DDM și DMC au întreprins controale periodice a mersului procesului de studii la facultăți, atât pentru învățământ la zi, cât și frecvență redusă. Au fost luate măsurile organizatorice respective (câteva cazuri ex.). Au fost semnalate, de asemenea câteva cazuri de comportare neregulamentară a unor cadre didactice (ex. Ivanov – catedra Drept patrimonial,).

În septembrie a fost efectuat controlul catedrelor – pregătirea către începutul anului universitar. Au fost depistate anumite neajunsuri - o slabă planificare a seminarelor metodice la catedre, în multe cazuri – o planificare formală a formării continue a cadrelor didactice (ex. Limbi moderne, Teoria economică, etc.).

Activitățile nominalizate ce țin de monitorizarea sistemului de management al calității, precum și activitățile nemijlocite referitor la organizarea și desfășurarea procesului de studii la ciclul I și ciclul II, de monitorizare a acestuia de către administrație, decani, șefi catedre au creat mediul necesar pentru desfășurarea instruirii.

În contextul dat menționez, că decanii, șefii de catedră au efectuat controlul activităților de studii, la catedre a continuat practica realizării activităților didactice publice, la etapa promovării prin concurs ele fiind obligatorii, cu o analiză respectivă la ședințe. La etapa pregătirii către concurs cadrele didactice respective, în mod obligatoriu, au fost supuse testării din partea studenților.

Activitatea de studii, rezultatele acestuia în mare măsură sunt condiționate de asigurarea cu literatură didactică și metodică, activitate realizată de Biblioteca universitară și catedre.

Ca și în anii precedenți, activitatea colectivului bibliotecii s-a axat pe îmbunătățirea în continuare a serviciilor oferite studenților. Colecția bibliotecii s-a completat cu noi publicații, în a.u. 2010/2011 numărul de documente intrate în

bibliotecă a constituit peste 17000 exemplare cu 1122 titluri. Au fost deserviți 19 407 beneficiari, inclusiv 16585 studenți. Împrumutul de carte a constituit peste 900 mii volume. Biblioteca a realizat 8 activități cultural-educative.

Corpul profesoral a elaborat diverse lucrări didactice și metodice pentru cursurile teoretice, seminare, lucrări de laborator, proiectări și stagii de practică. Pe parcursul anului universitar au fost editate 118 lucrări cu un volum de peste 668 coli de tipar și cu un număr de 12130 exemplare. Pe facultăți editarea lucrărilor este prezentată în tabela respectivă a materialului informativ. În numărul catedrelor, care au publicat lucrări didactico-metodice s-au înscris 36 catedre și o filieră. Aș menționa catedrele: TLC – cu 11 lucrări editate; TLC și SOE – cu 6 lucrări comune; ARH – 9 lucrări; RC și TMAC – câte 6 lucrări fiecare. Un șir de catedre au prezentat și publicat câte 4 – 3 lucrări, iar unele doar câte o lucrare. Nu au publicat nici o lucrare 19 catedre, inclusiv: IMSP; RM; TOAP; EMI; TC; CGC; ș.a.

Scopul de bază al activităților nominalizate în domeniul organizării și desfășurării studiilor a fost asigurarea mediului necesar privind ordonarea instruirii și eficientizării acesteia și în final, pregătirea specialiștilor de înaltă calificare pentru diverse ramurii ale economiei naționale.

Promoția de ingineri licențiați în anul curent a fost de 3043 absolvenți, inclusiv 2355 - la învățământul de zi și 688 la cel cu frecvență redusă (vezi tabelul nr. 1).

Eforturile depuse de corpul profesoral pe parcursul a 3 - 5 ani și studenții absolvenții ai anului 2010 pot fi apreciate după rezultatele susținerii examenului de licență. Informația integrală referitoare la acest capitol se regăsește în 2 tabele ale Materialului informativ: susținerea probelor teoretice - tabelul nr. 2, susținerea proiectelor de licență - tabelul nr. 3.

Din tabelul nr. 2 se poate observa, că probele teoretice au fost susținute cu media de la 10 la 7 puncte de 83,4% din absolvenții învățământului la zi și 66,9% din absolvenții învățământului cu frecvență redusă. În anul 2010 acest indice au fost - 82,2 și respectiv 69,7 %. În același timp, indicii dat pentru cele 10 facultăți ale UTM este destul de pestriț. Spre exemplu: 92,2% și 92,1 se constată la FIEB și FIMCM iar la FRT 70,8% și 71,6 la Fen respectiv. În anul de studii 2010/2011 probele teoretice n-au fost promovate de 38 de studenți în comparație cu 32 studenți în anul precedent. Din 38 de studenți cu note insuficiente 12 sunt de la FCGC, 9 de la FCIM 13 de la FUA specialitatea ACGV.

La învățământul cu frecvență redusă indicii de calitate la probele teoretice sunt și mai diverse: de la 100% - la FIMCM până la 12,9% - la FEn. În contextul dat vom menționa că la FEn din 31 absolvenți de la f/r doar 1 student a avut media 8,9, 3 studenți au obținut media între 7 și 7,9, ceilalți – de la 5 la 6,9. La general, indicii de calitate la f/r sunt cu mult mai mici decât la învățământul de zi,

În acest an la frecvență redusă avem o cifră record la capitolul note negative – 47 în comparație cu 7 în anul precedent. S-a evidențiat specialitatea ACGV cu 31 note insuficiente, CIC -7, TI – 7.

Rezultatele susținerii proiectelor de licență în anul 2011 sunt tradițional mai înalte în raport cu cele de la probele teoretice (Tabelul nr. 4) și sunt la nivelul anului trecut. Note de 10–7 au susținut de 92,1% din absolvenții învățământului de zi și 87,6% la învățământul cu frecvență redusă. În anul de studii precedent acest indice a fost de 92,1 % la învățământul de zi și 87,4% la cel cu frecvență redusă. La învățământul de zi au fost înregistrate 3 note insuficiente și 2 la cel cu frecvență redusă. Indicele dat pe facultăți are următoarele valori: 100% la FIEB, 98,6 la FIMT, 94,0 la FCGC, 93,1 la FIU, și cea mai joasă valoare s-a înregistrat la FUA -80,1%.

Vizitele făcute la facultăți, la susțineri ne permit să afirmăm/concluzionăm că: Tematica proiectelor de licență cât și calitatea proiectelor, în viziunea noastră, s-a îmbunătățit.

Un număr considerabil de proiecte au fost elaborate la propunerea întreprinderilor industriale la care studenții și-au realizat stagiile de practică în producție.

Unele concluzii referitor la calitatea proiectelor de licență pot fi făcute documentându-ne cu obiecțiile și propunerile președinților CEL incluse în materialul informativ. Voi menționa totuși că calitatea rapoartelor de totalizare a rezultatelor examenului de licență lasă mult de dorit

În anul de studii precedent a continuat instruirea studenților la anul I L în contextul obligativității susținerii bacalaureatului. A fost asigurată o pregătire satisfăcătoare către examen, despre ce ne vorbesc rezultatele bacalaureatului. În cadrul sesiunii din iunie la bacalaureat au participat 504 studenți. Disciplinele de examen au fost promovate în sesiunea de bază de către 331 studenți, în sesiunea repetată au promovat examenele încă 47 studenți, ceea ce constituie în total 75%, în anul 2009 acest indice a fost de 84,5%. N-au luat bacalauriatul 126 studenți, dintre care 67 nu s-au prezentat, iar 59 nu au promovat 1-2 examene. Majoritatea notelor netrecătoare, 88 la număr, au fost la disciplina „Limba maternă” și limba română pentru alolingvi, la matematica 13 note sub 5 și câte 1-2 la alte discipline.

Rezultatele sesiunii de vară, susținute de către studenții anilor 1-3 sunt prezentate în tabelele nr.5-8 din materialul informativ. Din 7400 studenți la învățământul de zi, care urmau să susțină sesiunea, au promovat-o doar 3222 (43,5%). Reușita pe ani de studii constituie respectiv: a. I U– 39,6%; a. II U – 44,9%; a. III U–47,6 %. În anul 2010 ea a constituit 37,8; 42,4% și 52,5% respectiv. Menționez că la FRT indicii reușitei la acești ani sunt mai înalți ca cei universitari: 49,3; 56,5; 60,7. Iar integral pe facultate el este de 55,3%. O situație și mai bună, desigur comparativă, este la FTMI - 59,6% în ansamblu pentru anii I-III.

Continuă să fie alarmanți indicii reușitei la învățământul cu frecvență redusă. (tabelul nr.6). Din 3238 studenți, care urmau să susțină examenele acestea au fost promovate doar de 763 studenți (23,6%), reușita fiind cu 10 puncte mai joasă decât în

anul precedent. Reușita studenților FCIM – constituie 7,3%, FUA – 13,5%, FIMM – 22,4%, FIU – 17,5%; FRT – 19 %.

Voi menționa și așa rezultate la învățământul cu frecvență redusă:

FUA, a. III U – din 68 studenți au promovat sesiunea doar 2; FIEB, a. III U – din 25 studenți a promovat examenele doar 1; FIU, a. III U – din 33 a fost promovat doar un student. Avem un exemplu de altă natură, la FTMIA 43,3% de studenți au reușit în sesiunea de vară. Pentru învățământul cu frecvență redusă este un indice îmbucurător. Este îmbucurător și faptul că facultatea dată și în anul precedent s-a manifestat la acest capitol cu o reușită satisfăcătoare în comparație cu alte facultăți.

Pe parcursul anului universitar au fost exmatriculați 1432 studenți de la învățământul de zi, ceea ce constituie 19,4%. În anul precedent acest indice a fost de 17,6%. La unele facultăți exmatriculările sunt îngrijorător de mari: la FCIM – 31,3%, FCGC – 22,7%. În detalii referitor la exmatriculările pe facultăți la învățământul de zi vă puteți documenta examinând tabelul nr.9.

De la învățământul cu frecvență redusă pe parcursul anului universitar au fost exmatriculați 1078 studenți ceea ce constituie 33,3% (tabelul nr. 10).

Studii superioare de masterat. În urma desfășurării admiterii la ciclul II, Masterat, au fost înmatriculați 666 studenți, din care 485 la buget și 181 studenți cu taxă. Admiterea s-a realizat pe 38 programe de masterat, care aparțin domeniilor de studii Inginerie și activități inginerești, Tehnologii de fabricare și prelucrare, Arhitectură și construcții, Științe economice, Științe exacte, Drept. Pentru prima dată s-a făcut admiterea la programele de masterat Drept patrimonial (FCGC), Inginerie biomedicală (FCIM), Ingineria proceselor și materialelor minerale de construcții (FCGC). Cel din urmă a fost inițiat ca răspuns la cerințele sectorului real, în special cel al materialelor de construcții și reprezintă rezultatul colaborării UTM cu compania franceză Lafarge, cu companiile locale din domeniu, precum și cu Agenția universitară a francofoniei (AUF). Pe parcursul anului universitar au fost introduse modificări în planurile de studii, care au contribuit la îmbunătățirea curriculei programelor de masterat.

Rezultatele a.u. 2010/2011. Rezultate celei de-a doua promoții a studiilor de masterat sunt: 448 absolvenți, din care 445 absolvenți, anul înmatriculării 2009, și 3 absolvenți, anul înmatriculării 2008. Din 691 (485 – buget, 206 - contract) persoane înmatriculate în 2009 au susținut teza de masterat 445 persoane (366 - buget, 79 - contract), ceea ce constituie 75% pentru studenții bugetari și 38% pentru studenții cu taxă.

Pe parcursul studiilor au fost exmatriculați 209 masteranzi (95 – buget, 114 - contract), 13 sunt în concediu academic;

Din studenții admiși la susținerea tezei de masterat 24 (17 – buget, 7 - contract) nu s-au prezentat la susținerea tezei (FRT - 3, FIMCM - 4, FTMIA -1, FEn – 2, FIMT – 3, FCIM – 5, FCGC – 3, FIEB – 4).

Rezultatele obținute și chestionarea masteranzilor absolvenți demonstrează că există unele lacune care cer rezolvare: lipsa diferențierii dintre absolvenții ciclului I licență și ciclului II masterat în cazul angajării în câmpul muncii; dotarea insuficientă cu mijloace de prezentare – proiectoare, săli de curs specializate; baza de practica slab dezvoltată; repetarea materialului predat la ciclul I și la ciclul II. motivare slabă a cadrelor didactice în direcția dezvoltării noilor cursuri; insuficiență de cadre cu titluri și grade didactice pentru specialitățile în care inovarea este critică: Informatica, Tehnologii Informaționale, etc.).

Astfel în scopul unei îmbunătățiri continue a organizării și desfășurării studiilor superioare ciclul II masterat e necesar de a realiza:

- Monitorizarea și optimizarea structurii programelor de studii în scopul evitării repetării materialului studiat la ciclul I;
- Actualizarea informației utilizate pe parcursul studiilor;
- Invitarea specialiștilor de la întreprinderi în scopul comunicării cu practica și necesitățile ei;
- Individualizarea sarcinilor pentru lucrul individual;
- Implicarea în activitatea cu masteranzii a profesorilor cu experiența științifică și practică;
- Asigurarea cu locuri de practică pe specialitate;
- Însoțirea obligatorie a disciplinelor cu material didactic;;
- Promovarea mai activă a studiilor de masterat printre studenții ciclului I, absolvenții U.T.M., popularizarea în mediul public și cel privat.

Concluzionând totalurile activității de studii în anul universitar 2010/2011 putem formula importante sarcini pentru anul universitar care a demarat. Ele sunt nominalizate în proiectul de hotărâre și generalizându-le vom menționa următoarele:

- Rămâne în vigoare postulatul că rezultatele studiilor în mare măsură le putem influența noi, cadrele didactice, dând dovadă de mai multă insistență;
- Se cere să demonstrăm iscusință pedagogică, să orientăm mult mai accentuat activitatea în sălile de studii la calitatea contingentului.
- Este necesar să eficientizăm organizarea consultațiilor, să respectăm orarele, să asigurăm prezența studenților la consultații, să organizăm mai bine munca de sine stătătoare a studenților.

În incheiere voi nominaliza trei direcții de bază asupra caror trebuie să se concentreze atenția întregului colectiv în anul universitar 2011/2012:

- munca zi de zi legată de organizarea și realizarea procesului de studii, măsuri privind păstrarea contingentului;
- dezvoltarea bazei de laborator, editarea literaturii didactice, reorganizarea modului de realizare a stagiilor în întreprinderi, a tezelor de licență și masteratș
- activități pregătitoare pentru prepararea și implementare masivă a cursurilor on-line la toate facultățile atât pentru ciclul cât și ciclul doi.